

Alþingi
Umhverfis- og samgöngunefnd
við Austurvöll
150 Reykjavík

Kópavogi, 29.02.2012
Tilv. 298/2006 - 020
HJ

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um br. á lögum nr. 33/2004, um varnir gegn mengun hafs og stranda, 375. mál.

Siglingastofnun Íslands vísar til erindis umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis, frá 6. febrúar 2012, þar sem óskað er umsagnar stofnunarinnar um frumvarp til laga um br. á lögum nr. 33/2004, um varnir gegn mengun hafs og stranda, 375. mál.

Siglingastofnun telur mikilvægt að gæta samræmis í lagasetningu og brýnt sé orðið að einfalda stjórnábyrgð í umhverfismálum sjávar. Í því efni vill stofnunin vísa til umsagnar sinnar vegna frv. til laga um Farsýsluna, stjórnábyrgðstofnun samgöngumála og Vegagerðina, framkvæmdastofnun samgöngumála, sem lögð eru fram af innanríkisráðherra:

Í frumvarpi sem umhverfisráðherra hefur lagt fram á Alþingi er kveðið á um að setja á fót **menningarvarnaráð hafna**, en í þessum frumvörpum er lagt til að leggja hafnaráð niður. Hér er verið að flækja stjórnábyrgð umhverfismála sjávar enn frekar í stað þess að fella þann málaflokk nýrri Stofnun hafs og stranda sem færi m.a. með umhverfismál sjávar, en með því væru þau mál komin á einn stað. Þau mál eru nú á hendi margra ráðuneyta og margra undirstofnana og samræmingu skortir.

Ef umrædd frumvörp verða að lögum munu málefni siglinga, öryggi sjófarenda og menningarvarnir sjávar deilast niður á enn fleiri stofnanir en raunin er í dag og málaflokkurinn veikjast faglega. Lögð er áhersla á að litið verði til þess, hvernig alþjóðasamfélagið og nágrannalönd raða þessum verkefnum niður á stofnanir. Raunhæft dæmi er að lita til strands Goðafoss í Noregi, hvernig aðgerðum er stýrt þar og hvernig yrði tekið á sambærilegu atviki hér miðað við nýja stofnanaskipan.

Mengunarvarnaráð hafna:

Í 3. gr. frumvarpsins er lagt til að sett verði á fót **menningarvarnaráð hafna**. Í þessu samhengi vill Siglingastofnun benda á að í frumvarpi til laga um Farsýsluna, stjórnábyrgðstofnun samgöngumála er lagt til að fella niður **hafnaráð** og siglingaráð sem hafa verið starfandi um áratugi, en í athugasemdum með 3. gr. þess frumvarps segir:

“Með ákvæðinu eru felld niður ákvæði gildandi laga um hafnaráð og siglingaráð skv. 4. og 6. gr. laga um Siglingastofnun Íslands, nr. 6 frá 1996, sem og flugráð skv. 3. gr. laga um Flugmálastjórn Íslands, nr. 100 frá 2006. Eftir sem áður er það grundvallaratriði að stofnunin hafi traust samráð og samvinnu við stofnanir, hagsmunaaðila og almenning um þau verkefni sem henni eru falin. Um það fjallar 1. mgr. greinarinnar. Er gert ráð fyrir að stofnunin hafi rúmar heimildir til að haga þessu samráði eftir því sem best þykir henta, t.d. með starfandi faghópum sem fylgjast með og fjalla um þróun mála á tilteknum sviðum, í þeim tilgangi að opna fyrir betri aðkomu þeirra aðila sem hagsmuna eiga að gæta í einstökum málaflokkum. **Í stað þess fyrirkomulags sem nú er, með**

lögbundnum ráðum á einstökum starfssviðum, er lagt til í 2. mgr. að ráðherra geti skipað fagráð eins og þörf krefur hverju sinni eða skipulagt samráð um ýmis sérmál og tæknileg úrlausnarefni.”

Siglingastofnun telur eðlilegt að gæta samræmis í lagasetningu og að ekki sé tilefni til að taka upp nýtt ráð á sama tíma og verið er að leggja annað niður á sama vettvangi.

Tilkynningar um bráðamengun

Siglingastofnun Íslands bendir á að í gildi eru **lög um vaktstöð siglinga nr. 41/2003** sem hafa það að markmiði m.a. að efla varnir gegn mengun sjávar. Vaktstöð siglinga á að taka á móti og miðla neyðarköllum frá skipum og **taka á móti tilkynningum** um óhöpp eða slys á sjó. Jafnframt á vaktstöð siglinga að **hafa samskipti við hafnir** sem Siglingastofnun Íslands hefur útnefnt sem **neyðarhafnir**. Skv. 8. gr. laganna eiga öll skip, sem siglinga inn í íslenska efnahagslögsögu, með hættulegan eða mengandi varning að **tilkynna um komu sína** til hafnar og veita tilteknar upplýsingar. Skv. 11. gr. laganna á skipstjóri skips að tilkynna vaktstöð siglinga um sérhvert óhapp eða slys **sem kann að valda mengun sjávar eða stranda Íslands**.

Siglingastofnun telur ekki rétt að kveða á um tilkynningarskyldu til ólíkra aðila í mörgum lögum og leggur til að 2. mgr. 4. gr. frumvarpsins verði í samræmi við fyrrnefnd gildandi lög og verði svohljóðandi: “Tilkynna skal vaktstöð siglinga um sérhvert óhapp eða slys sem kann að valda mengun sjávar eða stranda Íslands. Vaktstöð siglinga upplýsir viðeigandi aðila skv. viðbragðsáætlun sem gera viðeigandi ráðstafanir skv. áætluninni.”

Gerð viðbragðsáætlana

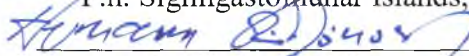
Skv. 20. gr. reglugerðar um vaktstöð siglinga nr. 672/2006 skal Siglingastofnun Íslands að höfðu samráði við Landhelgisgæslu Íslands og Umhverfisstofnun **gera áætlun** með hliðsjón af viðeigandi leiðbeiningum Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar, um að liðsinna nauðstöddum skipum á hafsvæðum í lögsögu Íslands. Í 21. gr. hafnalaga nr. 61/2003 er fjallað um **móttökuskyldu hafna** og þar kemur m.a. fram sú skylda sem hvílir á höfnum, sem teljast neyðarhafnir, að taka á móti skipum í sjávarháská.

Vegna þessara ákvæða var sérstökum starfshópi falið af þáverandi samgönguráðherra “að gera tillögu að áætlun um hvernig veita megj nauðstöddum skipum afdrep í höfnum (neyðarhafnir) eða neyðarafdrepi á skyldum hafsvæðum. Í **niðurstöðum starfshópsins** koma m.a. fram tillögur um hvaða hafnir verði neyðarhafnir, hvar skipaafdrepi verði, aðgerðaáætlun um neyðarhafnir og skipaafdrepi, sértækan mengunarvarnabúnað vegna neyðarhafna og skipaafdrepa og kostnað vegna mengunarvarna sem hlýst af notkun hafnar sem neyðarhafnar. Í viðauka með niðurstöðum starfshópsins var birt drög að aðgerðaráætlun um neyðarhafnir og skipaafdrepi.

Í 6. gr. frumvarpsins er lagt til að Umhverfisstofnun skuli sjá um gerð viðbragðsáætlana utan hafnar svæða í samstarfi við Landhelgisgæslu, Siglingastofnun Íslands og að höfðu samráði við ráðgjafaraðila. Er þetta sams konar áætlun og gert er ráð fyrir í reglum um vaktstöð siglinga og 21. gr. hafnalaga nr. 61/2003?

Virðingarfyllst,

F.h. Siglingastofnunar Íslands,

Hermann Guðjónsson, siglingamálastjóri